

Αξιολόγηση προγράμματος σχολικών δραστηριοτήτων Αγωγής Υγείας (σχ. έτος 2015-2016)

**«Ασκώ και απολαμβάνω τα δικαιώματά μου –
Σέβομαι και υπερασπίζομαι τα δικαιώματα των άλλων»**
(Της Πλιάτσικα Βασιλικής)

Μέσω του προγράμματος «Ασκώ και απολαμβάνω τα δικαιώματά μου – Σέβομαι και υπερασπίζομαι τα δικαιώματα των άλλων» επιδιώχθηκε τα παιδιά να διαμορφώσουν τη συνείδησή τους, ώστε να αποτελέσουν αύριο ενεργούς πολίτες που θα ασχολούνται με τα κοινά και θα ενδιαφέρονται για τη λύση των κοινωνικών προβλημάτων, που θα υπερασπίζονται τόσο με τον λόγο, όσο και με τις πράξεις τους τα πανανθρώπινα ιδεώδη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς ακολουθήθηκαν προσεγγίσεις για την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως συμβόλαιο της τάξης σε συν-απόφαση όλων των παιδιών και της νηπιαγωγού, ενεργή συμμετοχή, προτάσεις των παιδιών, συνεδριάσεις στην ολομέλεια και αποφάσεις για ζητήματα που αφορούσαν όλα τα παιδιά και υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βήματα για τη ζωή» που στόχευε στην ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών -Ψυχική υγεία-. Το τελευταίο τρίμηνο (Μάρτιος – Ιούνιος 2016) υλοποιήθηκαν δραστηριότητες περισσότερο επικεντρωμένες στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Με αφορμή την ανάγνωση προς τα παιδιά του μηνύματος του υπουργού Παιδείας για τους πρόσφυγες τα παιδιά συζήτησαν και έμαθαν «ποιος είναι ο πρόσφυγας». Κινητοποιήθηκαν, ζωγράρισαν, έγραψαν και διατύπωσαν τις προτάσεις τους για τους τρόπους που μπορούν να βοηθήσουν τους πρόσφυγες και τα παιδιά τους.

Στο πλαίσιο της απόφασης των παιδιών να συμμετέχουν στον μαθητικό διαγωνισμό [«Κάν' το ν' ακουστεί»](#)¹ του European School Radio με θέμα τα ανθρώπινα δικαιώματα (θεματολογία – προσφυγικό) ακολούθησε δραματοποίηση του ρόλου του δημοσιογράφου και γνωριμία με την έννοια του ηχητικού σποτ. – Υπήρξε συνεργασία των παιδιών σε ομάδες για την προετοιμασία της προφορικής διατύπωσης του μηνύματος. Παράλληλα τα παιδιά γνώρισαν την έννοια του λογότυπου δημιουργώντας το λογότυπο του τμήματός τους καθώς και το λογότυπο για το ηχητικό μήνυμα του διαγωνισμού με θέμα τους πρόσφυγες. Στο τέλος απόλαυσαν την ακρόαση του ηχητικού σποτ που δημιούργησαν πλαισιωμένο με μουσική, αισθάνθηκαν περήφανα και το δημιούργημά τους, βιώνοντας ποικίλα συναισθήματα, καθώς οι προτάσεις τους μιλούσαν για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των προσφύγων. Το ίδιο χρονικό διάστημα συγκεντρώθηκαν είδη πρώτης ανάγκης για πρόσφυγες και φτωχούς Έλληνες. (μετά από κάλεσμα του συλλόγου δασκάλων και νηπιαγωγών της περιοχής).

Ως επίλογος για τον εορτασμό της Επετείου της 25^{ης} Μαρτίου και εμπνευσμένα τα παιδιά από ένα έργο τέχνης (φωτογραφία) για την ελευθερία ζωγράρισαν ένα αντίστοιχο δικό τους έργο. Περιγράφοντας το έργο παρουσίασαν πώς νιώθουν τα ίδια το δικαίωμα της ελευθερίας (άρθρο 1^ο –Όλοι γεννιόμαστε ελεύθεροι και ίσοι).

Έγινε προσέγγιση του 22^{ου} άρθρου της οικουμενικής διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων («Όλοι έχουμε δικαίωμα σε ένα σπίτι, σε χρήματα αρκετά για να ζούμε και σε ιατρικής βοήθεια όταν αρρωσταίνουμε»), με συζήτηση βασισμένη σε παρατήρηση σχετικών εικόνων και αφισών και σε συνεργασία με μητέρα κοινωνική λειτουργό, η οποία κατά την επίσκεψή της στην τάξη, παρουσίασε στα παιδιά τον τρόπο που προστατεύει, μέσω του επαγγέλματός της, το δικαίωμα των ανθρώπων για τροφή, νερό, στέγη και ιατρική περίθαλψη.

Τα παιδιά προβληματίστηκαν έντονα και συζήτησαν για όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα στο πλαίσιο της ανάγνωσης των βιβλίων α) «Η Παγκόσμια διακήρυξη των δικαιωμάτων του ανθρώπου» (Εκδ. Μεταίχμιο) και β) «Όλοι γεννιόμαστε ελεύθεροι» (Εκδ. Παπαδόπουλος) καθώς και σχετικών βίντεο. Στο τέλος των αναγνώσεων αυτών και των συζητήσεων τα παιδιά ζωγράρισαν ένα από τα δικαιώματα που τους εντυπωσίασε περισσότερο.

Τον Απρίλιο πραγματοποιήθηκε επίσκεψη στο εικαστικό εργαστήρι kristiboni κατά την οποία τα παιδιά συμμετείχαν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Είμαστε διαφορετικοί – είμαστε ξεχωριστοί» (προσέγγιση του 2ου άρθρου «Όχι στις διακρίσεις»).

Μέσω της επίσκεψης στην τάξη ενός πατέρα παιδιού - αστυνομικού στο επάγγελμα τα παιδιά έθεσαν ερωτήματα και πληροφορήθηκαν πώς με τη συμβολή των αστυνομικών προστατεύονται τα ανθρώπινα δικαιώματα όπως η ζωή, η ελευθερία, η ασφάλεια (3^ο άρθρο - «Δικαίωμα στη ζωή, στην ελευθερία και στην ασφάλεια»), η ιδιοκτησία (17^ο άρθρο – «Δικαίωμα στην ιδιοκτησία»), οι ελεύθερες συγκεντρώσεις (20^ο άρθρο – «Δικαίωμα στις δημόσιες συγκεντρώσεις»).

Με τη συμμετοχή όλων των παιδιών στον διαγωνισμό της 7ης Biennale Ξάνθης [«Στους δρόμους της μουσικής»](#)² τα παιδιά ανέπτυξαν συναισθήματα αγάπης για τους λαούς του κόσμου, ένωσαν την ομορφιά της αγάπης και της φιλίας μεταξύ των λαών του κόσμου. Έμαθαν να σέβονται την ιδιαιτερότητα μεταξύ των παραδόσεών τους, ερχόμενα σε επαφή με τη μουσική και τον χορό άλλων τόπων και λαών. Πραγματοποιήθηκαν στην τάξη παρουσίαση της φορεσιάς και χορών από την Αλβανία – Παρουσίαση ελληνικών χορών στις Αλβανίδες μητέρες από τα παιδιά. Μουσικές ακροάσεις εκτελέσεις και ηχογραφήσεις τραγουδιών (με τις φωνές των παιδιών) από τον τόπο καταγωγής των παιδιών.

Μετά από συζήτηση μέσω παρατήρησης εικόνων με τα ανθρώπινα δικαιώματα τα παιδιά με παντομίμα και δραματοποίηση αναπαράστησαν σε ομάδες κάποια από τα δικαιώματα αυτά.

Φτάνοντας προς την ολοκλήρωση του προγράμματος τα παιδιά άκουσαν, τραγούδησαν και χόρεψαν με αφορμή ακροάσεις μουσικών έργων παιδιών που συμμετείχαν στον διαγωνισμό «Κάντο ν' ακουστεί» του European School Radio: «Ο Πρόσφυγας» του Δημοτικού Σχολείου Κρόκου Κοζάνης, «Χάρτα» του 2^{ου} Γυμνασίου Αμπελοκήπων και «Child rights» του Δημ. Σχολείου Κάτω Κλεινών Φλώρινας. Επιπλέον έγινε ανάγνωση του ποιήματος «Τα δικαιώματά μας» του Ευγένιου Τριβιζά.

Ως αξιολόγηση της συμμετοχής των παιδιών στο πρόγραμμα αποτέλεσε η ανάγνωση της ιστορίας της Αγγελικής Βαρελά «Τα δικαιώματα μέσα από τα γράμματα της Αλφαβήτας». Τα παιδιά αναπαρέστησαν τα γράμματα με κινήσεις χεριών, δαχτύλων ή άλλων μερών του σώματος αυτοσχεδιάζοντας. Τέλος ξεκίνησε η ζωγραφική των εικόνων των δικαιωμάτων, μία ζωγραφιά για κάθε γράμμα, γεγονός που αποτέλεσε εμπόδιο για την ολοκλήρωση της δραστηριότητας.

Επιδιώχθηκε αλλά δεν υπήρξε δυνατή η επίσκεψη των γιατρών του κόσμου στο σχολείο, ούτε έγινε δεκτό το αίτημα της νηπιαγωγού (λόγω ειδικότητας) να παρακολουθήσει σχετικό σεμινάριο του Κέντρου Προάσπισης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΚΕΠΑΔ). Αντίθετα στο πλαίσιο της εφαρμογής του προγράμματος υπήρξε συνδρομή των γονέων στο πρόγραμμα με τις δυνατότητες που είχαν οι ίδιοι κάθε φορά. Επιπλέον υπήρξε συμμετοχή της νηπιαγωγού του τμήματος στο εκπαιδευτικό πρότζεκτ με τίτλο «Σχολείο και ανθρώπινα δικαιώματα» του Ελληνικού Παρατηρητηρίου για τη Διαπολιτισμική Παιδεία και Εκπαίδευση, όπου η προσέγγιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην προσχολική εκπαίδευση συμπεριλαμβάνονταν στις επιμορφώσεις και ενημερώσεις που έγιναν.

1. Βλ. <http://blogs.sch.gr/9nipele/2016/04/09/>

2. Βλ. <http://blogs.sch.gr/vpliatsika/2016/05/19/>